

РЕЦЕНЗІЯ

на освітньо-наукову програму «Освітні, педагогічні науки (PhD)» підготовки докторів філософії за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки, введена в дію у Черкаського національного університеті імені Богдана Хмельницького (2024/25 навчальний рік)

Інтеграція освітньої системи України в європейський освітній простір передбачає приведення вітчизняних освітніх стандартів у відповідність до норм європейського співтовариства. У цьому контексті пріоритетного значення у XXI ст. набуває наука як сфера людської діяльності, що продукує нові знання, та освіта як сфера, що олюднює ці знання і забезпечує індивідуальний розвиток кожного замовника освітніх послуг. Країна, що забезпечує пріоритетний розвиток цих сфер, може претендувати на гідне місце у світовому співтоваристві та бути конкурентоспроможною.

Система вищої освіти, важливе місце в якій займає аспірантура, покликана сприяти формуванню генерації фахівців, які мають міцні професійні знання і вміння, інноваційне мислення. Тож підготовка за програмами PhD необхідна для відновлення кадрового складу в системі вітчизняної вищої освіти. Рецензована нами освітньо-наукова програма «Освітні, педагогічні науки (PhD)» спрямована на реалізацію важливої для розвитку української освіти і науки мети – підготовки компетентних педагогів-дослідників, які здатні проводити ґрунтовні дослідження в галузі освіти і педагогіки для вдосконалення освітнього процесу на різних рівнях вітчизняної освітньої системи.

У розробленій науковцями Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького освітньо-науковій програмі з підготовки аспірантів позитивне враження справляє сформульована мета, що відповідає стратегії закладу вищої освіти, його місії та візії і спрямовується на опанування досягнень національної та європейської педагогічної науки, ознайомлення з провідними освітніми практиками. Це дозволяє сформувати у здобувачів зазначені компетентності та результати навчання, що є достатніми для виконання оригінальних наукових досліджень відповідно до встановлених вимог.

Унікальність рецензованої програми полягає в гармонійному поєднанні фундаментальності та фаховості вищої освіти, наукових розвідок з освітньою практикою, що передбачає комплексне формування компетентностей у науково-педагогічних кадрів ступеня доктора філософії, необхідних для успішної педагогічної і науково-педагогічної діяльності, глибокого переосмислення наявних і створення нових цілісних знань та/або інструментів професійної практики.

Розробниками освітньо-наукової програми передбачено включення аспірантів до самостійної науково-дослідницької, організаційно-педагогічної та практичної діяльності в закладах вищої освіти, підготовки і публічного

захисту результатів власного дослідження, що має наукову новизну і вагоме практичне значення.

Аналіз освітньо-наукової програми дає підстави вважати, що її зміст охоплює сучасні напрями розвитку освітньої галузі, уможлиблює формування актуалізованої теоретико-прикладної та наукової бази для набуття аспірантами загальних і фахових компетентностей. Освітньо-наукова програма передбачає розширення та поглиблення теоретико-методологічного і науково-методичного базису здобувачів, опанування ними практичним інструментарієм та математичним апаратом наукових досліджень з урахуванням світових тенденцій і здобутків у сфері освіти та орієнтує на співробітництво з провідними закладами освіти, зарубіжними науковими і освітніми закладами, грантову діяльність. Цьому сприяє збалансована освітня складова освітньо-наукової програми, обсяг якої передбачає 45 кредитів ЄКТС, з яких 33 кредити (73 %) відведено для опанування обов'язкових навчальних дисциплін циклу загальної підготовки і 12 кредитів (27 %) – для вибіркових навчальних дисциплін, що забезпечують оволодіння загальних та спеціальних (професійних) компетентностей за спеціальністю.

Слід відзначити також те, що рецензована освітньо-наукова програма базується на сучасних знаннях галузевого законодавства і нормативно-інструктивних матеріалів у сфері освіти, сучасних уявленнях про тенденції, закономірності та особливості розвитку педагогічної науки як в Україні, так і за її межами, інноваційних методик і технологій, зокрема, інформаційно-цифрових, організації й управління освітнім процесом у закладах вищої освіти.

У профілі освітньо-наукової програми представлені всі необхідні складники, як-от: мета, її характеристика, придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання, викладання та оцінювання, програмні компетентності та результати навчання, ресурсне забезпечення реалізації програми і академічна мобільність тощо.

Позитивно оцінюємо також особливості наукового складника освітньо-наукової програми підготовки докторів філософії зі спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки. Так, окремі результати наукових досліджень здобувачі мають можливість упроваджувати під час практичної підготовки, а перелік і кількість обов'язкових і вибіркових дисциплін охоплює фактично всі професійно-педагогічні студії, що вможлиблює здійснення здобувачами власних науково-педагогічних розвідок із відповідним оформленням одержаних результатів у вигляді кваліфікаційної наукової праці.

Також у рецензованій освітньо-науковій програмі остаточним результатом навчання здобувачів передбачено необхідну кількість якісних за змістом і опублікованих за результатами досліджень наукових праць, апробацію отриманих результатів на різного рівня науково-практичних конференціях, участь у виконанні зареєстрованих тем наукових досліджень випускових кафедр, належним чином оформлений рукопис дисертації з обговоренням її на науково-методичному семінарі.

З огляду на все вище зазначене, вважаємо: освітньо-наукова програма «Освітні, педагогічні науки (PhD)» третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки галузі знань 01 Освіта/Педагогіка має всі необхідні структурні та змістові складники, наповнення яких підтверджує її унікальність, і дає підстави рекомендувати для впровадження в Черкаському національному університеті ім. Богдана Хмельницького.

Рецензент
професор кафедри дизайну
Луганського національного університету
імені Тараса Шевченка,
доктор педагогічних наук, професор,
заслужений працівник освіти України

В.В. Борисов

17.05.2024

Підпис В.В. Борисова засвідчує
директор навчально-наукового інституту мистецтв
«Луганський національний університет імені Тараса Шевченка»

Ірина ПРОДАН

Державного закладу